

Statistikk om grunnskolen 2018/19

Her finner du en oppsummering av statistikken om elever og ansatte i grunnskolen.

STATISTIKK | SIST ENDRET: 13.12.2018

All statistikk i GSI-tall

I [GSI](#) finner du statistikk om grunnskolen for skoleåret 2018-19 og tidligere år. Du kan lage dine egne rapporter.

Statistikken tar utgangspunkt i tall per 1. oktober hvert skoleår.

Hovedfunn skoleåret 2018/19

Flere årsverk til undervisning

Det er 1 045 flere årsverk til undervisning i grunnskolen sammenliknet med i fjor, og 3 129 flere enn i 2014/15. Økningen er først og fremst på 1.-4. trinn, der det er 2 112 flere årsverk skoleåret 2018/19 enn det var skoleåret 2014/15. Økningen kommer som følge av midlene som er bevilget til flere lærere de siste fire skoleårene.

Lærernorm

Stortinget bestemte i 2017 at det skulle innføres en lærernorm som definerer en øvre grense for hvor mange elever det skal være per lærer i offentlige grunnskoler. Fra høsten 2018 er kravet at det i gjennomsnitt skal være maksimalt 16 elever for hver lærer på 1.-4. trinn, og 21 elever for hver lærer på 5.-10. trinn i ordinær undervisning. Fra august 2019 skal det maksimalt være 15 elever for hver lærer på 1.-4. trinn, og 20 elever per lærer på 5.-10. trinn. Innføringen av lærernormen førte til et betydelig behov for nye lærere i grunnskolen, ettersom mange skoler ikke oppfylte kravene i normen.

75 prosent av offentlige grunnskoler oppfyller lærernormen på 1.-4. trinn skoleåret 2018/19. På 5.-7. trinn oppfyller over 90 prosent av skolene kravet, mens 80 prosent oppfyller på 8.-10. trinn.

Fra august 2019 skjerpes kravene i normen ytterligere. Totalt mangler det over 1 200 undervisningsårsverk for at de nye kravene skal oppfylles.

Vi har skrevet [eget notat om lærernormen](#).

En del lærere mangler kompetanse

5,8 prosent av lærerne oppfyller ikke kompetansekravene for tilsetning. Det vil si at de ikke har en lærerutdanning eller annen godkjent utdanning for tilsetning i grunnskolen. 4,6 prosent av undervisningstidene blir gitt av lærere som ikke oppfyller kompetansekravene for tilsetning. Dette tyder på at lærere uten godkjent utdanning underviser litt færre timer enn de som har en godkjent utdanning.

Det er et krav om et visst antall studiepoeng i flere av fagene lærerne underviser i. For lærere som underviser i norsk, matematikk, engelsk, samisk og norsk tegnspråk, er det et kompetansekrav om 30 studiepoeng på barnetrinnet og 60 på ungdomstrinnet.

Tabell 1. Lærere som underviser i norsk, matematikk og engelsk som ikke oppfyller kompetansekravene for undervisning i disse fagene 1.-10. trinn, skoleårene 2015/16 til 2018/19

Fag	Totalt 1.-10. trinn				Andel			
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Norsk	9544	8770	7819	7052	26 %	24 %	22 %	19 %
Matematikk	12399	11430	10032	8965	38 %	36 %	31 %	27 %
Engelsk	11312	10955	9860	9185	48 %	48 %	43 %	39 %

7 052 av lærerne som underviser i norsk, 8 965 av lærerne som underviser i matematikk og 9 185 av lærerne som underviser i engelsk, mangler noen studiepoeng for å oppfylle kompetansekravet. Dette utgjør 19 prosent av norsk lærerne, 27 prosent av matematikklærerne og 39 prosent av engelsklærerne.

Engelsk på 1.-7. trinn skiller seg ut med en særlig høy andel lærere som ikke oppfyller kompetansekravene for å undervise i faget. 45 prosent oppfyller ikke kompetansekravene.

Dersom alle lærere som ikke oppfyller kompetansekravet for undervisning i norsk, matematikk og engelsk skulle ta videreutdanning vil det være behov for 25 202 plasser til videreutdanning for lærere. Tallene for 2018/19 viser behov for 2 509 færre plasser enn forrige skoleår. Samtidig er det 1 024 flere lærere i grunnskolen enn forrige skoleår.

Flere elever

Det er 636 350 elever i grunnskolen. Det er 3 321 flere elever enn i 2017/18.

Færre og større skoler

Det er 2 830 grunnskoler i Norge. Dette er 18 færre enn i 2017. Vi ser en nedgang i skoler med færre enn 100 elever. Antall skoler med 300 elever eller mer har økt noe siden i fjor.

Elevsnittet per skole har økt med 28 elever siden 2008-09, fra 197 til 225.

Tabell 2. Skoler fordelt etter elevtall. 2016/17 til 2018/19

Antall skoler og antall elever per skole				
Skoleår	Skoler fordelt etter elever			
	Færre enn 100 elever	100–299 elever	300 elever eller mer	Sum skoler
2018/19	813	1 134	883	2 830
	29 %	40 %	31 %	100 %
2017/18	840	1 134	874	2 848
	29 %	40 %	31 %	100 %
2016/17	851	1 144	863	2 858
	30 %	40 %	30 %	100 %

Flere får spesialundervisningen i den ordinære klassen

I mange år økte andelen elever som fikk spesialundervisning, før det kom et par år med nedgang. De siste årene har tallet stabilisert seg på litt under 8 prosent. I 2018/19 får 7,8 prosent spesialundervisning, 68 prosent av disse er gutter.

Andelen elever med spesialundervisning er nesten tre ganger så høy på 10. trinn som på 1. trinn.

43 prosent får spesialundervisningen hovedsakelig i (den ordinære) klassen. Det har vært en jevn økning i andelen som får spesialundervisningen i den ordinære klassen de siste årene. I 2013/14 var andelen 28 prosent.

Tabell 3. Antall og andel elever med enkeltvedtak om spesialundervisning. 2009/10 til 2018/19

Skoleår	Andel elever pr. trinn									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
2018/19	3,7	4,6	5,5	7,0	8,4	9,2	10,2	9,3	9,8	10,6
2017/18	3,8	4,4	5,7	7,1	8,2	9,5	9,9	9,6	9,9	10,7
2016/17	3,7	4,5	5,5	6,9	8,4	9,3	10,0	9,7	10,1	10,8
2015/16	3,8	4,3	5,5	7,1	8,2	9,4	10,2	10,0	10,3	10,6
2014/15	3,6	4,3	5,7	6,9	8,4	9,5	10,4	10,2	10,2	11,1
2013/14	3,8	4,6	5,7	7,2	8,8	9,9	10,5	10,3	10,9	11,2
2012/13	4,3	4,7	6,0	7,4	9,0	10,0	10,5	11,1	10,9	11,6
2011/12	4,1	4,8	5,9	7,5	8,9	9,8	10,7	10,9	11,2	11,6
2010/11	4,2	4,8	5,9	7,2	8,6	9,6	10,1	10,7	10,9	11,5
2009/10	4,0	4,6	5,5	6,7	8,0	8,9	9,3	9,9	10,5	10,7

Det har lenge vært et politisk mål å forbedre den tilpassede opplæringen slik at alle elever får et bedre læringsutbytte i den ordinære undervisningen. Samtidig har det vært et ønske om å redusere andelen som får spesialundervisning. Nedgangen i andel som får spesialundervisning siden 2012/13, kan skyldes at flere skoler har jobbet målrettet med å bedre den tilpassede opplæringen innenfor rammen av det ordinære opplæringstilbudet, slik at behovet for spesialundervisning blir mindre.

Samtidig er spesialundervisningen en individuell rett. Vi vet ikke hvorvidt nedgangen faktisk skyldes at flere får et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen, eller om det skyldes at det er elever som ikke får rettighetene sine oppfylt.

Flere elevtimer

En elev har i snitt 792 timer i 2018/19. Dette er to timer mer enn forrige skoleår. Tallet har økt nesten hvert år de siste ti årene, med en total økning på 17 timer per elev siden 2008/09.

I 2016/17 var det en økning i timetallet i naturfag på 5.-7. trinn. Fra 2012/13 til 2014/15 var det innføring av valgfag for henholdsvis 8., 9. og 10. trinn.

Noen færre elever får særskilt norskopplæring

42 633 elever får særskilt norskopplæring, 2 268 færre enn forrige skoleår. Andelen elever med særskilt norskopplæring har vært ganske stabil de siste årene, men vi ser en relativt stor nedgang siden forrige skoleår.

Tabell 4 Andel elever med særskilt norskopplæring

Skoleår	Andel
2018/19	6,7 %
2017/18	7,1 %
2016/17	7,2 %
2015/16	7,0 %
2014/15	7,0 %

11 prosent av elevene med særskilt norskopplæring får undervisning i egne undervisningsgrupper. Det utgjør 4 642 elever. Det er 830 færre elever enn forrige skoleår. Dette henger sammen med høye ankomsttall for asylsøkere i slutten av 2015 som bidro til høye tall i innføringsgrupper skoleåret 2016/17 og delvis i 2017/18.

Elever som har rett til særskilt norskopplæring, har også, etter behov, rett til morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring. Av elevene som får særskilt norskopplæring, får 29 prosent annen særskilt språkopplæring i tillegg. Det utgjør 12 476 elever. Siden 2013/14 har det vært en nedgang på 27 prosent i antall elever som får tospråklig fagopplæring, morsmålsopplæring eller annen tilrettelagt opplæring.

Noen færre nynorsk-elever

87 prosent av elevene får opplæring på bokmål. Andelen har økt med 0,7 prosentpoeng siden 2009/10.

Andelen elever som får opplæring på nynorsk har gått ned fra 13,2 prosent i 2009/10 til 12,0 prosent inneværende skoleår. Sogn og Fjordane (98 prosent) er det eneste fylkene der et flertall av elevene får opplæring på nynorsk. I Møre og Romsdal (49 prosent) og Hordaland (38 prosent) er også nynorskandelen høy.

0,9 prosent har ikke opplæring verken på bokmål eller nynorsk. Disse får i stedet opplæring enten på samisk eller på et annet språk.

Valgfag: fysisk aktivitet og helse mest populært

Elever på 8.-10. trinn skal kan velge mellom minst to av 15 ulike valgfag.

Over 50 prosent velger ett av de tre mest populære valgfagene: fysisk aktivitet og helse, sal og scene og natur, miljø og friluftsliv.

Det er viktig å presisere at ikke alle ungdomsskoler tilbyr alle valgfagene. Gjennomsnittlig gir skolene som har valgfag opplæring i fem ulike valgfag, men 10 prosent av skolene gir opplæring i kun ett valgfag. 27 prosent av skolene har elever fordelt på syv eller flere valgfag.

Tabell 5. Antall og andel elever på 8.-10. trinn fordelt på valgfag.

Valgfag	Elever 8. trinn		Elever 9. trinn		Elever 10. trinn		Sum 8.-10. trinn	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Fysisk aktivitet og helse	20697	34 %	19937	33 %	17128	29 %	57762	32 %
Sal og scene	6 761	11 %	7 588	12 %	7 990	13 %	22339	12 %
Natur, miljø og friluftsliv	6 448	11 %	7 437	12 %	6 869	11 %	20754	11 %
Design og redesign	6 979	12 %	5 410	9 %	4 390	7 %	16779	9 %
Innsats for andre	4 308	7 %	5 518	9 %	4 448	7 %	14274	8 %
Teknologi i praksis	4 197	7 %	2 887	5 %	2 209	4 %	9 293	5 %
Trafikk	20	0 %	1 512	2 %	7 136	12 %	8 668	5 %
Programmering	3 829	6 %	2 636	4 %	1 780	3 %	8 245	5 %
Produksjon av varer og tjenester	2 215	4 %	3 160	5 %	2 725	5 %	8 100	4 %
Medier og informasjon	2 015	3 %	2 279	4 %	2 257	4 %	6 551	4 %
Forskning i praksis	1 711	3 %	1 145	2 %	1 029	2 %	3 885	2 %
Internasjonalt samarbeid	518	1 %	599	1 %	785	1 %	1 902	1 %
Levende kulturarv	285	0 %	386	1 %	450	1 %	1 121	1 %
Reiseliv	424	1 %	354	1 %	326	1 %	1 104	1 %
Demokrati i praksis	241	0 %	302	0 %	403	1 %	946	1 %
Sum	60 648	100 %	61 150	100 %	59 925	100 %	181 723	100 %

Elever som ikke møter på skolen

212 elever møtte ikke opp ved skolestart og var fortsatt er utenfor opplæring 1. oktober, 17 færre enn forrige skoleår. Dette omfatter kun elever med udokumentert fravær. Akershus, Vestfold og Hordaland har registrert flest barn, henholdsvis 28, 23 og 20 barn.

Leksehjelp

Kommunene har ansvar for å tilby minst åtte timer leksehjelp hver uke, fordelt på 1.-10. trinn. Tidligere måtte kommunene gi leksehjelpen på 1.-4. trinn, men fra og med skoleåret 2014/15 kan de fordele de åtte timene fritt på årstrinnene.

Vi ser at det er størst andel elever som deltar i leksehjelpsordningen på 4.-7. trinn.

Tabell 6. Deltakelse i leksehjelpordningen

Trinn	Totalt antall elever	Antall elever som deltar i leksehjelpsordningen	Prosent
1.	62 323	3 535	5,7 %
2.	62 934	6 669	10,6 %
3.	64 831	12 584	19,4 %
4.	65 976	17 748	26,9 %
5.	65 185	21 594	33,1 %
6.	64 488	18 760	29,5 %
7.	63 927	16 706	26,1 %
8.	62 523	6 613	10,6 %
9.	62 883	4 988	7,9 %
10.	62 289	4 334	7,0 %
Sum	636 350	113 531	17,8 %

SFO

61 prosent av elevene på 1.-4. trinn deltar i SFO. På 1. trinn går 82 prosent av barna i SFO mot 30 prosent av elevene på 4. trinn. De fleste slutter mellom 3. og 4. trinn.

For en elevplass på 20 timer i SFO er prisen i gjennomsnitt 2 470 kr.

Relevante lenker

[Statistikk grunnskole](#)

[Grunnskolens Informasjonssystem \(GSI\)](#)

[Elever per lærer, offentlige skoler, kommuneoversikt \(Excel\)](#)

[Hvordan går det med lærernormen? \(Statistiknotat 7/2018\)](#)